

Шатайло Д.Ю.

студент,

*Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТОЧНИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ В ЕКСПЕРТИЗІ ПРЕДМЕТІВ НУМІЗМАТИКИ

Нумізматика, можна сказати без перебільшення, є галузь археологічних знань, яка далеко йде вглиб минулих століть. У цьому її перевага, оскільки в процесі багатовікового розвитку нею накопичений величезний матеріал найцінніших археологічних пам'яток, і ще додаткова перевага цієї науки в тому що завдяки ній можна дізнатись частину історії та традицій які були на час створення самої монети. Але є в неї і слабкість, так як, поряд із іншими історичними предметами, предмети нумізматики більш схильні до створення підробок і це спровоковано тим, що монети є одні із самих популярних предметів колекціонування та були і є головною частиною платіжної системи [1].

Твердження, що колекціонування монет веде свій початок ще з античної давнини, не обгрунтовані і позбавлені прямих доказів. Вони виходять із свідчень древніх авторів про зборах кілець, печаток і дорогоцінного каміння, які перебували у володінні Міфрадата Великого, Помпея, Цезаря та інших великих фігур елліністичної-римської епохи. Але виводити такий висновок за аналогією з герцогським і королівськими кабінетами нового часу, зазвичай об'єднували зазначеного роду пам'ятники з монетами, не закономірно. Навпаки, є всі підстави думати, що в античну епоху не тільки золоті і срібні монети, але і мідні, бронзові та латунні набагато довше зберігали свої грошові функції, ніж в новий час, а це, звичайно, не могло посприяти їх перетворенню в об'єкт колекціонування [1].

У всякому разі, можна вказати приклади, коли мідна монета шляхом накладення над-чеканки знову пускалась в обіг понад ста років після її випуску. Ті ж над-чеканки свідчать про те, що наше уявлення про давні монети, як своєрідні, цінні і з мистецького боку, пам'ятники мистецтва, що не поділялася древніми греками і римлянами. Над-чеканки ці накладаються без розбору, часто спотворюючи монети і їх типи до невпізнання [1].

Що ж тоді, можна говорити про будь-які зачатки систематичного наукового дослідження монет в давнину.

Нумізматика з'ясовує грошові системи старовини і їх еволюцію в процесі історичного розвитку. У цьому відношенні вона тісно змикається з

іншою допоміжною історичною дисципліною метрологією, оскільки монети є мірою вартості. Основними задачами нумізматики є вивчення історії монетної справи, грошово-вагових систем і грошового обігу [2].

Процес нумізматичного дослідження багатогранний, він включає в себе всебічне вивчення самих монет зображень, написів, ваги, розміру, складу металу, а також складу і топографії монетних скарбів. Аналіз поширення знахідок окремих монет і скарбів створює можливості для важливих висновків по історії економіки, грошового обігу, торгівлі і торгових шляхів. Вивчення ваги монет (грошова метрологія) може виявити грошові реформи, про які немає абсолютно ніяких свідочств в письмових джерелах [3].

Також важливою частиною нумізматичного дослідження є картографування знахідок монетних скарбів і одиничних монет. Завдяки йому виявляються певні ареали тих або інших монет в різні історичні періоди. Топографічне зведення може бути різним по своєму характеру. Одні з них відображають монетне звертання на певних територіях, інші на певному хронологічному відрізку, треті історію звертання різних по своїй приналежності монет, наприклад римських, кувічних монет, золото-ординських дирхемів і т. д. Характер топографічного зведення змінюється в залежності від задач дослідження. Монетна топографія відображає особливості грошового обігу, його інтенсивність, торгові шляхи і центри торгівлі. На її основі встановлюються райони (провінції) зі своєрідним складом грошового обігу, відмінним від суміжних територій, і т. д. [4].

Враховуючи все вище вказане, можна з впевненістю сказати що дослідження предметів нумізматики дають важливий матеріал для розв'язання проблем історії, археології, політичної економії, мистецтвознавства, мовознавства та інших наук.

Список використаних джерел:

1. Потин В.М. Монеты, клады, коллекции. 1993.
2. Зубов П.В. Материалы по русской нумизматике. 1897.
3. URL: <https://bookster.com.ua/predmet-zavdannya-numizmatyky-systema-ponyat-terminiv-numizmatyk>
4. URL: <http://www.sno.pro1.ru/lib/zograf/5.htm>